

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: JANUARY – 2023
FIRST SEMESTER

Subject: Economics of Growth and Development (EC-102)

Date: 20/01/2023

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Describe the economic and non-economic factors affecting economic development (20)
Q. 2) Discuss critically the consequences of poverty in developing countries (20)
Q. 3) Describe critically Adam Smith's theory of economic development (20)
Q. 4) Discuss the theory of stages of economic development given by Rostow (20)
Q. 5) Describe critically the theory of unlimited supply of labour given by Lewis (20)
Q. 6) Describe the general causes of income inequality in India (20)
Q. 7) Describe the general causes of unemployment in India (20)
Q. 8) Discuss critically big push theory given by Rodan (20)
Q. 9) Explain critically the theory of technical dualism given by Higgins (20)
Q.10) Write Short notes. (Any Two) (20)
a) Features of economic growth
b) Trends in income inequality in India
c) Features of developing economies
d) Measurement of poverty

मराठी रूपांतर

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** आर्थिक विकासावर परिणाम करणाऱ्या आर्थिक आणि गैर-आर्थिक घटकांचे वर्णन करा. (२०)
प्र. २) विकसनशील देशांमधील दारिद्र्याच्या परिणामांची टीकात्मक चर्चा करा. (२०)
प्र. ३) अँडम स्मिथ यांच्या आर्थिक विकासाच्या सिद्धांताचे टीकात्मक वर्णन करा. (२०)
प्र. ४) रोस्टो यांनी मांडलेल्या आर्थिक विकासाच्या टप्प्यांच्या सिद्धांताची चर्चा करा. (२०)
प्र. ५) लेविस यांनी मांडलेल्या श्रमांच्या अमर्याद पुरवठ्याच्या सिद्धांताचे टीकात्मक वर्णन करा. (२०)
प्र. ६) भारतातील उत्पन्न असमानतेच्या सर्वसाधारण कारणांचे वर्णन करा. (२०)
प्र. ७) भारतातील बेरोजगारीच्या सर्वसाधारण कारणांचे वर्णन करा. (२०)
प्र. ८) रोडन यांनी मांडलेल्या जोर धक्का सिद्धांतावर टीकात्मक चर्चा करा. (२०)
प्र. ९) हिगिन्सने यांनी मांडलेल्या तांत्रिक द्वैतवादाचा सिद्धांतावर टीकात्मक चर्चा करा. (२०)
प्र. १०) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)
अ) आर्थिक वृद्धीचे वैशिष्ट्ये
ब) भारतातील उत्पन्न असमानतेचा कल
क) विकसनशील अर्थव्यवस्थांची वैशिष्ट्ये
ड) दारिद्र्याचे मोजमाप